

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Nummer 102147/88

Betreft zaak: Bezwaar geschil Global Switch - Liander

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit op de bezwaren van Global Switch Amsterdam B.V. tegen het besluit als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 van 30 maart 2006, nummer 102147/17, van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit.

I. Het verloop van de procedure

1. Het bezwaar van Global Switch Amsterdam B.V. (hierna: Global Switch) is gericht tegen het besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) van 30 maart 2006, nummer 102147/17 (hierna: het bestreden besluit).
2. Het bestreden besluit is genomen naar aanleiding van een brief van 14 november 2005, waarin Global Switch de Raad heeft verzocht uitspraak te doen in een geschil dat zij heeft met Liander N.V. (voorheen: N.V. Continuon Netbeheer; hierna: Liander).
3. In het bestreden besluit heeft de Raad de klacht van Global Switch deels gegrond en deels ongegrond verklaard.
4. Tegen dit besluit heeft Global Switch bij brief van 10 mei 2006 bezwaar gemaakt. De gronden van het bezwaar zijn bij brief van 1 juni 2006 ingediend.
5. Op 20 juni 2006 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Hierbij zijn Global Switch en Liander gehoord.
6. Bij besluit van 6 oktober 2006 met kenmerk 102147/38 heeft de Raad besloten op de bezwaren van Global Switch. In dit besluit heeft de Raad zijn oordeel, dat het niet in strijd is met artikel 28, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: de E-wet), dat de instandhoudingskosten voor de knip onderdeel uitmaken van het aansluittarief, gehandhaafd. Voorts heeft de Raad zich in bezwaar alsnog onbevoegd verklaard te

oordelen over de (hoogte van de) door Liander voorgestelde periodieke aansluitvergoeding.

7. Tegen dit besluit is Global Switch in beroep gegaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: het CBb). Bij uitspraak van 17 juni 2008¹ (hierna: de Uitspraak) heeft het CBb het beroep van Global Switch gegrond verklaard en het besluit op bezwaar vernietigd.
8. De Raad beslist ter uitvoering van de uitspraak van het CBb thans opnieuw op de bezwaren van Global Switch tegen het bestreden besluit.
9. Ter voorbereiding van het onderhavige besluit heeft op 9 oktober 2008 een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij Global Switch en Liander zijn verschenen. Van de hoorzitting is verslag opgemaakt, dat op 24 november 2008 aan partijen is verzonden.²
10. Op 30 januari 2009 heeft de NMa aanvullende vragen gesteld aan Liander³, welke op 23 februari 2009 door Liander zijn beantwoord.⁴ De NMa heeft Global Switch in de gelegenheid gesteld om op deze stukken te reageren, hetgeen zij heeft gedaan bij brief van 6 maart 2009.⁵

II. Het geschil

11. Het geschil betreft de door Liander in rekening gebrachte periodieke aansluitvergoeding voor de aansluiting van Global Switch (hierna: de PAV). De PAV is door Liander aanvankelijk vastgesteld op 5% van de initiële investeringskosten. Per 1 januari 2006 heeft Liander de PAV verlaagd tot 2,9% van de initiële investeringskosten.
12. Global Switch heeft zich in haar initiële geschilbeslechtingaanvraag op het standpunt gesteld, dat zij de door Liander in rekening gebrachte PAV over de periode van september 2001 tot 1 november 2005 niet aan Liander hoeft te voldoen, nu Liander deze PAV voor de 50 kV-aansluiting niet marktconform heeft vastgesteld en geen inzage heeft gegeven in de kostenopbouw van het voorgestelde tarief. In plaats van uit te gaan van maatwerk, waarbij de kosten gebaseerd zijn op de daadwerkelijk te maken kosten

---

¹ LJN: BD5973.

² Zie dossierstukken 102147/71 en /72.

³ Zie dossierstuk 102147/76.

⁴ Zie dossierstuk 102147/78.

⁵ Zie dossierstuk 102147/81.

voor het realiseren en in stand houden van de aansluiting van Global Switch, hanteert Liander een gemiddeld tarief voor de HS- en TS-netvlakken, gebaseerd op de omzet op die netvlakken.

13. Liander heeft in haar initiële reactie op de aanvraag van Global Switch primair de ontvankelijkheid van de aanvraag tot geschilbeslechting betwist. Subsidiair heeft zij betoogd dat zij met haar handelwijze geen wettelijke bepalingen heeft geschonden. Naar de mening van Liander verplichten de E-wet, noch de Codes (meer specifiek de artikelen 2.3.1 en 2.3.3.A van de TarievenCode) de door Global Switch gevorderde kostenspecificatie te hanteren.

III. Het juridisch kader

14. In de E-wet is – voor zover hier relevant – het volgende bepaald:

Artikel 51

1. Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit indienen.
2. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit beslist op een klacht binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. Indien de klacht betrekking heeft op de tarieven voor de aansluiting op het net van een grote productie-eenheid, kan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit een langere termijn stellen.
3. De beslissing van de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit is bindend.
4. (...)

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
(...)
b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, dan wel tussen een net en een ander net op een ander spanningsniveau;
(...)

Artikel 16

1. De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 vastgestelde gebied tot taak:
(...);

e. op de grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten en hun desgevraagd een meter ter beschikking te stellen;
(...)

Artikel 16c

1. In afwijking van artikel 16, eerste lid, onderdeel e, kan een afnemer die een aansluiting op het net wenst met een aansluitwaarde groter dan 1 MW een openbare aanbesteding van de aansluitingswerkzaamheden uitschrijven.
(...)

5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het wijzigen, onderhouden en verwijderen van een aansluiting.

Artikel 23

1. De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. De netbeheerder verstrekt degene die om een aansluiting op het net verzoekt een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen, onderscheiden in artikel 28, eerste lid.
(...)

§ 5. Tariefstructuren en voorwaarden

(...)

Artikel 28

1. Het tarief waarvoor afnemers zullen worden aangesloten op een net heeft uitsluitend betrekking op:

- het verbreken van het net van de desbetreffende netbeheerder om een fysieke verbinding van de installatie van een afnemer met dat net tot stand te brengen,
- het installeren van voorzieningen om het net van de desbetreffende netbeheerder te beveiligen en beveiligd te houden en
- het tot stand brengen en in stand houden van een verbinding tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen.

(...)

Artikel 36

1. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt de tariefstructuren en voorwaarden vast (...)

§ 6 Tarieven en boekhouding van de netbeheerder

(...)

Artikel 41b

1. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, met inachtneming van:

(...)

b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 36,

(...)

15. Bij besluit van 30 september 1999 (Stcrt. 4 oktober 1999, nr. 190, p.7; nadien gewijzigd) heeft de Raad op grond van artikel 36 E-wet de Tarievencode vastgesteld. In de Tarievencode (hierna: Tc) is onder meer het volgende bepaald:

" 2.2. Kosten gedekt door het aansluittarief

2.2.1.

Het aansluittarief dient ter bestrijding van de kosten die de netbeheerder in verband met de onder 2.1.2 genoemde werkzaamheden maakt, en voor zover deze geen deel uitmaken van de transportkosten. Deze kosten zijn te onderscheiden in:

a. initiële investeringskosten;

b. kosten voor het instandhouden van de aansluiting.

(...)

2.3.2.B

De periodieke vergoeding voor aansluitingen met een aansluitcapaciteit kleiner dan 3 MVA bestaat uit een bedrag ter dekking van de kosten van het instandhouden van de aansluiting en voor elke meter meer dan de maximale kabellengte van 25 meter tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen (de verbinding). De periodieke vergoeding voor aansluitingen met een aansluitcapaciteit groter dan of gelijk aan 3 MVA bestaat uit een bedrag ter dekking van de kosten van het instandhouden van de aansluiting, aangevuld met een bedrag per meter ter dekking van de kosten van het instandhouden voor elke meter meer dan die 25 meter.

2.3.3.A

Voor de volgende aansluitingen:

a. aansluitingen met een aansluitcapaciteit van meer dan 10 MVA;

b. aansluitingen met een aansluitcapaciteit van meer dan 1 MVA en waarbij de afnemer

de netbeheerder heeft verzocht om van de standaardaansluiting af te wijken;
c. tijdelijke aansluitingen zoals bouwaansluitingen en aansluitingen voor kermissen en andere kortstondige evenementen,
geldt een aansluittarief dat is gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten met betrekking tot een dergelijke aansluiting. Voor het berekenen van de tarieven gebaseerd op de voorcalculatorische kosten wordt de onderstaande standaardfactuur toegepast. Indien de netbeheerder de aanleg van de aansluiting aanbesteedt, dan biedt de netbeheerder de afnemer inzicht in de criteria, de procedure en het resultaat van aanbesteding".

IV. Het bestreden besluit

16. De Raad heeft in het bestreden besluit in de eerste plaats de klacht ontvankelijk verklaard, met daarbij de opmerking dat het oordeel van de Raad slechts betrekking kan hebben op de periode na 14 juli 2004, op welke datum de bevoegdheid tot geschilbeslechting ex artikel 51 Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) in werking is getreden.
17. Met betrekking tot de periodieke aansluitvergoeding voor de instandhouding van de knip heeft de Raad geconcludeerd dat de instandhoudingskosten voor de materialen die zijn aangebracht bij het verrichten van de knip, in het aansluittarief kunnen worden opgenomen in de vorm van de PAV op grond van artikel 28, eerste lid, sub c, van de E-wet.
18. Ten aanzien van de hoogte van de PAV, zoals voorgesteld door Liander, heeft de Raad opgemerkt de hoogte van niet-gereguleerde tarieven voor aansluitdiensten die onder concurrentiedruk worden geoffreerd, terughoudend te toetsen. De Raad concludeerde, dat niet is gebleken dat de hoogte van de door Liander geoffreerde diensten, zoals neergelegd in de door haar vastgestelde PAV voor de verbinding enerzijds, of die voor de knip anderzijds, op zichzelf onredelijk is en tot interventie noopt.
19. Voorts heeft de Raad – voor wat betreft de door Liander gegeven onderbouwing van de periodieke aansluitvergoeding – opgemerkt dat uit het samenstel van onder meer art. 16 en 16 c E-wet blijkt dat op de netbeheerder, ook wanneer hij aansluitdiensten levert in (potentiële) concurrentie met derden, bijzondere verplichtingen rusten. Voorbeelden daarvan zijn de verplichtingen tot gegevensverstrekking als bedoeld in 16, eerste lid, onder k en l, van de E-wet. Artikel 2.3.3.A TarievenCode met het daarbij behorende model voor een standaardfactuur biedt een voorbeeld van verplichtingen buiten dat monopolistische domein. De Raad oordeelt dat de door Liander gegeven onderbouwing

van de PAV niet aan de eisen van de wet voldoet, en acht de klacht van Global Switch in zoverre gegrond.

20. Het vorenstaande heeft de Raad in het bestreden besluit ertoe gebracht de klacht van Global Switch:
- a) ontvankelijk te verklaren;
  - b) ongegrond te verklaren voorzover Liander in het aansluittarief ook een periodieke aansluitvergoeding voor de bij de realisatie van de knip (als bedoeld in artikel 28, eerste lid, onder a, van de E-wet) gebruikte materialen heeft opgenomen, zij het dat de kosten van instandhouding van die materialen worden begrepen onder artikel 28 lid 1 onder c van de E-wet;
  - c) ongegrond te verklaren voorzover het de hoogte betreft van de door Liander voorgestelde periodieke aansluitvergoedingen;
  - d) gegrond te verklaren voorzover het de onderbouwing van de hoogte van de door Liander voorgestelde periodieke aansluitvergoeding betreft.

V. Bezwaarprocedure; uitspraak CBb

Standpunt Global Switch

21. Global Switch heeft in haar bezwaren tegen het bestreden besluit in de eerste plaats betoogd dat de Raad ten onrechte stelt dat de knip onderdeel is van de verbinding en het periodieke aansluittarief voor het instandhouden van de knip een wettelijke grondslag vindt in artikel 28, eerste lid, E-wet. De tekst van artikel 28, eerste lid, E-wet zou zonder meer duidelijk maken dat, overeenkomstig de wens van de wetgever, instandhoudingskosten voor de knip geen onderdeel mogen uitmaken van het aansluittarief.
22. In de tweede plaats kan Global Switch zich niet verenigen met de overwegingen in het bestreden besluit over de hoogte van de PAV. De Raad heeft in zijn besluit benadrukt dat de door Liander gegeven onderbouwing van de PAV, die bestaat uit een enkele verwijzing naar een interne richtlijn, inhoudende dat de PAV een bepaald percentage (5%) van de initiële investeringskosten bedraagt, een ontoereikende onderbouwing is. In het licht van onder meer dit oordeel vindt Global Switch het onbegrijpelijk hoe de Raad vervolgens, zonder dat hij over een dergelijke onderbouwing beschikt, toch kan concluderen dat de door Liander in rekening gebrachte PAV als redelijk moet worden ervaren. Naar haar mening is het besluit op dit punt niet consistent.

Standpunt Liander

23. Liander heeft zich in reactie op de bezwaren van Global Switch aangesloten bij de beoordeling van de Raad in het bestreden besluit ten aanzien van de instandhoudingskosten voor de knip. Ook ten aanzien van de hoogte van de periodieke aansluitvergoeding heeft Liander zich aangesloten bij het oordeel van de Raad. Liander achtte de bezwaren van Global Switch derhalve ongegrond.

Het vernietigde besluit op bezwaar

24. In het vernietigde besluit op bezwaar heeft de Raad het bezwaar betreffende de instandhoudingskosten van de knip ongegrond verklaard. In de randnummers 27 tot en met 32 van het vernietigde besluit op bezwaar heeft de Raad gemotiveerd waarom het naar zijn mening niet in strijd is met artikel 28, eerste lid, van de E-wet, dat de instandhoudingskosten voor de knip onderdeel uitmaken van het aansluittarief.
25. Betreffende de PAV heeft de Raad zich onbevoegd verklaard een oordeel te geven, aangezien dit onderdeel van het geschil de hoogte van in het vrije domein in rekening gebrachte bedragen betreft.

De uitspraak van het CBB

26. Het CBB heeft in de Uitspraak overwogen het eens te zijn met het oordeel van de Raad op het onderdeel met betrekking tot de instandhoudingskosten van de knip. Hiertoe heeft het CBB overwogen, dat *“de kosten voor de knip en de instandhouding hiervan uitsluitend ten goede komen aan de aangeslotene en dat gelet op het te hanteren principe van kostenoriëntatie, socialisatie van deze kosten - hetgeen de consequentie zou zijn van het standpunt van appellante - niet in de rede ligt. De door appellante aangevoerde tekstuele argumenten kunnen hieraan niet afdoen. De door appellante aangehaalde passages uit de wetsgeschiedenis zijn niet zo eenduidig dat hieruit volgt dat het de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever is geweest om het netaansluitpunt niet tot de verbinding als bedoeld in artikel 28, eerste lid, aanhef en onder c, EW’98 te rekenen. Hierbij dient te worden bedacht dat het begrip ‘verbinding’ in de EW’98 niet nader is gedefinieerd en dat de definitie van ‘aansluiting’ in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder b, EW’98 niet uitsluit dat ook andere onderdelen dan kabels en leidingen deel kunnen uitmaken van een verbinding. De tekst van artikel 28 EW’98 dwingt voorts niet tot de conclusie dat het fysieke netaansluitpunt uitsluitend door het bepaalde in artikel 28, eerste lid, aanhef en onder a, EW’98 wordt beheerst. In dit verband constateert het College dat artikel 28, eerste lid, onder a, EW’98 ziet op een eenmalige handeling die noodzakelijk is om tot een verbinding te geraken, terwijl artikel 28, eerste lid, onder b en c betrekking heeft op activiteiten die er toe strekken de verbinding op een veilige wijze te realiseren en in stand te houden”*.⁶

---

⁶ Paragraaf 6.5 van de Uitspraak.

27. Met betrekking tot de (hoogte van de) PAV heeft het CBb allereerst aangegeven, dat de Raad op grond van artikel 51 van de E-wet bevoegd is te beoordelen of de door Liander voorgestelde periodieke aansluitingsvergoeding in overeenstemming is met de voorschriften die ten aanzien van dit tarief in de tariefstructuren zijn neergelegd. Hiertoe overwoog het CBb het volgende: *“Uit het samenstel van de artikelen 16, eerste lid, aanhef en onder e, 23 en 41b, eerste lid, aanhef en onder b, EW’98, moet worden afgeleid dat de netbeheerder verplicht is om bij de bepaling van een aansluittarief de op grond van artikel 36 EW’98 vastgestelde tariefstructuren in acht te nemen. De klacht van appellante ziet op het niet nakomen van deze verplichting door Continuon. Bijgevolg moet worden geoordeeld dat verweerder op grond van artikel 51 EW’98 bevoegd is te beoordelen of de door Continuon voorgestelde periodieke aansluitvergoeding in overeenstemming is met de voorschriften die ten aanzien van dit tarief in de tariefstructuren zijn neergelegd. Het feit dat op grond van artikel 16c EW’98 de mogelijkheid bestaat het onderhoud van een aansluiting met een grootte als die van appellante aan te besteden, maakt dit niet anders, nu appellante van deze mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt en Continuon de aansluiting in de hoedanigheid van netbeheerder heeft aangelegd en in stand houdt”*.⁷
28. Voorts is het CBb van oordeel, dat niet artikel 2.3.3.A Tc ziet op de PAV, maar artikel 2.3.2.B Tc. Naar het oordeel van het CBb had de Raad *“gegeven de in artikel 2.3.2.B Tc vervatte norm, er zich bij de uitoefening van zijn bevoegdheid op grond van artikel 51 EW’98 over dienen uit te laten of het door Continuon voor de instandhoudingskosten voorgestelde tarief van 5% van de initiële investeringskosten een tarief is dat overeenkomstig de artikelen 2.2.1. en 2.3.2.B Tc dient ter dekking van de kosten van instandhouding. Nu verweerder dit heeft nagelaten, is het bestreden besluit genomen in strijd met artikel 7:12 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Het beroep dient derhalve gegrond te worden verklaard en het bestreden besluit dient te worden vernietigd”*.⁸
29. De Raad heeft – aldus het CBb – ten onrechte niet onderbouwd waarom het voorgestelde tarief van 5% van de initiële investeringskosten een tarief is dat te rijmen is met het bepaalde in artikel 2.3.2.B Tc. Het CBb draagt vervolgens de Raad op *“met inachtneming van deze uitspraak opnieuw op de bezwaren te beslissen, waarbij verweerder tevens in zijn oordeel dient te betrekken dat Continuon dient te voldoen aan het in artikel 23, eerste lid, EW’98 neergelegde transparantiebeginsel. Met de door verweerder aangehaalde brief van Continuon van 28 april 2006 is niet aan het vereiste van transparantie voldaan, reeds omdat de onderbouwing die met deze brief is gegeven berust op de standaardfactuur die is opgenomen in het in dit geval niet van toepassing zijnde artikel 2.3.3.A Tc”*.

---

⁷ Paragraaf 6.1 van de Uitspraak.

⁸ Paragraaf 6.4 van de Uitspraak.

VI. Beoordeling

De instandhoudingskosten van de knip

30. De Raad constateert, dat Global Switch, noch Liander, in de naar aanleiding van de uitspraak van het CBb gehouden hoorzitting, (nieuwe) argumenten op dit onderdeel naar voren heeft gebracht. Dit bezwaar van Global Switch dient gelet daarop, alsmede gelet op het door het CBb dienaangaande overwogene, ongegrond te worden verklaard.

De in rekening gebrachte PAV

31. De Raad zal – alvorens tot een oordeel te komen over dit bezwaar – een weergave geven van de nadere zienswijzen van Global Switch en Liander, als naar voren gebracht naar aanleiding van dit onderdeel van de Uitspraak.

Standpunt van Global Switch⁹

32. Tijdens de hoorzitting heeft Global Switch opgemerkt, dat uit de Uitspraak volgt dat Liander op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet, verplicht is om Global Switch een volledige en gedetailleerde opgave te geven van de uit te voeren werkzaamheden die verband houden met het instandhouden van de aansluiting van Global Switch en de te berekenen kosten van deze handelingen. Vervolgens is het aan de Raad om te toetsen of deze opgave voldoet aan de daaraan door het CBb gestelde eisen.
33. Global Switch wijst er voorts op, dat zij kanttekeningen zet bij de door Liander opgebrachte kostenposten in verband met de PAV. Ten aanzien van de post 'opgedrongen werk' is het onduidelijk welke bedragen daarmee zijn gemeoid. Bovendien betwijfelt Global Switch of de post 'opgedrongen werk' überhaupt wel meegenomen mag worden in de PAV. Eenzelfde onduidelijkheid signaleert Global Switch ten aanzien van de post 'vervanging'.
34. Voorts merkt Global Switch op, dat uit het feit dat Liander per 1 januari 2006 de PAV met maar liefst 40% heeft verlaagd, blijkt dat deze in ieder geval voor die datum te hoog was vastgesteld.
35. Ten slotte betoogt Global Switch, dat de Raad in het vernietigde besluit op bezwaar een verkapt primair besluit heeft genomen met betrekking tot het in overeenstemming zijn van de brief van Liander van 28 april 2006 met de Tc. Dit verkapte primaire besluit is vervolgens door het CBb vernietigd. De Raad dient nu dit verkapte primaire besluit mee te nemen in de onderhavige heroverweging.

---

⁹ Zie dossierstuk 102147/70.

Standpunt van Liander¹⁰

36. Op nadere vragen van de Raad aan Liander over de opbouw van de PAV van 5% respectievelijk 2,9 % van de initiële investeringskosten, heeft Liander een opgave opgestuurd van de handelingen die verband houden met het in stand houden van de aansluiting van Global Switch.¹¹ Voorts heeft zij aangegeven, dat de initiële PAV van 5% opgebouwd is uit 1,5% voor onderhoud en beheer, 1% voor opgedrongen werk en 2,5% voor vervanging en bijkomende kosten. Liander betoogt, dat zij met deze onderbouwing geacht dient te worden te hebben voldaan aan de eis van transparantie ex art. 23 van de E-wet.
37. Het is voor Liander voorts niet mogelijk om exact te becijferen wat de instandhoudingskosten zullen zijn van een aansluiting. Hierbij dient in aanmerking te worden genomen, dat het in het geval van de PAV gaat om een van te voren vast te stellen tarief, zodat er altijd sprake is van een inschatting van de kosten die Liander in de toekomst gedurende langere tijd verwacht te maken.
38. Voorts hanteert Liander een omslagstelsel, zodat de door Global Switch te betalen PAV bijdraagt aan de instandhouding van alle (maatwerk)aansluitingen op het net van Liander. De werkelijke kosten worden hiermee door Liander omgeslagen over de aangeslotenen. Dit systeem voldoet volgens Liander aan de eisen van de E-wet en de Tc.
39. Liander acht een systeem waarbij wordt uitgegaan van het (achteraf) in rekening brengen van de kosten voor het in stand houden van een individuele aansluiting voorts onwerkbaar, gelet op de voortdurende discussies die er dan zouden ontstaan met individuele afnemers.
40. Ten aanzien van de hoogte van de PAV merkt Liander op dat deze, als vastgesteld voor 1 januari 2006 op 5% van de initiële investeringskosten, acceptabel dient te worden geacht, nu dit reeds voor de component “vervanging” in rekening zou mogen worden gebracht. De NMa merkte immers in het besluit *E.on/TenneT* het hanteren van een afschrijvingstermijn van twintig jaren niet aan als onredelijk. Dit geldt *a fortiori* voor de PAV die geldt sedert 1 januari 2006, vastgesteld op 2,9% van de initiële investering, te meer nu dit gelijk is aan de PAV voor aansluitingen kleiner dan 10 MVa.

Beoordeling door de Raad

41. De Raad acht zich op grond van de Uitspraak gehouden om in het onderhavige besluit te toetsen of het door Liander in rekening gebrachte PAV, als initieel vastgesteld op 5%, en

---

¹⁰ Ibid.

¹¹ Zie dossierstuk 102147/78.

vanaf 1 januari 2006 op 2,9 % van de initiële investering, een tarief is dat overeenkomstig art. 2.2.1. en 2.3.2.B Tc dient ter dekking van de kosten van instandhouding van de aansluiting.

42. De Raad dient op grond van de Uitspraak voorts in de beoordeling te betrekken dat Liander dient te voldoen aan het in artikel 23, eerste lid, van de E-wet neergelegde transparantiebeginsel. Deze bepaling verplicht Liander – in dit geval – om een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen te verstrekken in verband met het tot stand brengen en in stand houden van een verbinding tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen.
43. Genoemde artikelen – in samenhang gelezen – verplichten Liander naar het oordeel van de Raad tot het verstrekken van inzage in de kosten die zij in verband met het in stand houden van de aansluiting van Global Switch maakt. De Raad constateert dat Liander, ondanks een gespecificeerd verzoek¹² daartoe van de Raad, geen inzage heeft gegeven in de kosten die zij in verband met het in stand houden van de aansluiting van Global Switch maakt. Bijgevolg handelt Liander in strijd met zijn verplichtingen op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet jo. artikel 28, eerste lid, sub c, van de E-wet.
44. Gelet op het voorgaande is de Raad niet in staat om te beoordelen of de door Liander gehanteerde PAV een tarief is dat overeenkomstig art. 2.2.1. en 2.3.2.B Tc dient ter dekking van de kosten van instandhouding van de aansluiting. In deze kosten heeft de Raad immers, ondanks zijn verzoek daartoe, geen inzage gekregen.
45. Het verweer van Liander ter zake, dat zij een omslagstelsel hanteert en (derhalve) niet in staat is aan te geven welke kosten zij specifiek ten aanzien van de aansluiting van Global Switch maakt c.q. heeft gemaakt, kan niet afdoen aan voorgaande constatering. Het hanteren van een omslagstelsel – wat daar verder ook van zij – kan niet afdoen aan de verplichting tot het verstrekken van een gedetailleerde en volledige opgave van de – al dan niet binnen dat stelsel – uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen in verband met de instandhouding van de aansluiting(en). Deze verplichting volgt immers rechtstreeks uit de wet.
46. Ook het betoog van Liander, dat het in het geval van een PAV niet gaat om het achteraf in rekening brengen van de specifiek in verband met een bepaalde aansluiting gemaakte kosten, als wel om een van te voren vastgesteld tarief, waarbij het onzeker is in welke mate de kosten zich voor zullen doen, kan aan het voorgaande niet afdoen. Hoewel de

---

¹² Zie dossierstuk 102147/76.

Raad zich verenigt met dit betoog van Liander, kan dit niet betekenen dat Liander niet op grond van art. 23, eerste lid, van de E-wet verplicht zou zijn om – binnen de onderhavige geschilprocedure – inzage te geven in de kosten van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen in verband met de instandhouding van de aansluiting, mede opdat de PAV door de Raad hiertegen zou kunnen worden getoetst.

Conclusie

47. Het bezwaar van Global Switch is gegrond, voor zover het betreft de toetsing van de in rekening gebrachte PAV in relatie tot het transparantievereiste ex art. 23, eerste lid, van de E-wet. Vanwege de ontoereikende motivering van Liander is de Raad niet in staat om te beoordelen of de door Liander gehanteerde PAV een tarief is dat overeenkomstig art. 2.2.1. en 2.3.2.B Tc dient ter dekking van de kosten van instandhouding van de aansluiting. Het bestreden besluit dient in zoverre te worden herroepen en het onderhavige besluit dient er in zoverre voor in de plaats te worden gesteld.

48. Ten slotte overweegt de Raad, aangaande de stelling van Global Switch, dat de laatste volzin van randnummer 18 van het vernietigde besluit op bezwaar, een verkapt primair besluit zou vormen, het volgende. De Raad kan Global Switch in dit betoog niet volgen. In bedoelde overweging heeft de Raad enkel een feitelijke constatering gedaan, die niet gericht is op enig rechtsgevolg. Deze constatering komt niet in aanmerking voor heroverweging in bezwaar.

VII. Besluit

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit:

- I. Verklaart het bezwaar van Global Switch tegen zijn besluit van 30 maart 2006, nummer 102147/17, gegrond, voor zover het betreft de toetsing van de in rekening gebrachte periodieke aansluitvergoeding in relatie tot het transparantievereiste ex art. 23, eerste lid, van de E-wet, en overigens ongegrond;
- II. Herroept het besluit van 30 maart 2006, nummer 102147/17, voor zover het betreft de toetsing van de in rekening gebrachte periodieke aansluitvergoeding in relatie tot het transparantievereiste ex art. 23, eerste lid, van de E-wet, en laat dit voor het overige in stand;
- III. Stelt vast dat Liander N.V. niet heeft voldaan aan zijn verplichtingen jegens Global Switch Amsterdam B.V. op grond van artikel 23, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 jo. artikel 28, eerste lid, sub c, van de Elektriciteitswet 1998.

Datum: 14 juli 2009

De Raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,
namens deze:

Wg.

P. Kalbfleisch

Voorzitter van de Raad van Bestuur

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het besluit, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA, 's-Gravenhage